

# Telegraful Român

Organ național-bisericesc

## Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.  
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

## Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

== Prețul inserțiunilor, după învoeală ==

## Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

## Program de lucru

### III.

Organizarea noastră bisericescă este în viață de preste o jumătate de veac. Am susținut proba de foc între împrejurările cele mai grele pentru noi ca biserică și ca națiune.

Dumnezeu a voit ca în fruntea bisericii noastre naționale să urmeze un om cu largi vederi, și cu proverbială răbdare și indulgență. Dela 1875, până la 1898 cărja arhipăstoriei o a avut mitropolitul Miron Romanul, sub care s'a întrupat legea noastră fundamentală, statutul organic. Aplicat în înțelesul cel mai larg al cuvântului, statutul organic, această plămuire a Marelui Șaguna, a intrat în sângele și carnea noastră. Biserica oficială, cea mai chemată a conduce și a da direcțiune sănătoasă spiritului, sub care s'a tradus în realitate, s'a pus în practică aceasta magna charta a lui Șaguna, a fost însuși mitropolitul Miron cu vederile sale largi și liberale.

Cuvintele calde ale nemuritorului Alexandru Mocsonyi, cuvintele calde, cu cari a parentat în congresul electoral din 17 Decembrie 1918, sună și acuma viu în urechile noastre și în inima noastră.

Alexandru Mocsonyi între altele zice:

Indeosebi adânc impresionat am fost de cuvintele călduroase, ce le-ai dedicat viei memorie a mult jeliului nostru mitropolit Miron.

Congresul nici n'a întârziat a și împlini trista, dar sacra datorință, când la părintescul îndemn al P. S. Tale, încă în decursul acestei cuvântări de deschidere a manifestat și din a sa parte doliul profund, în care fu îmbrăcată întreagă mitropolia neuitatului nostru cap bisericesc.

Nobila și simpatica icoană a acestui arhipăstoriu distins trăiește încă viu în inimile noastre ale tuturor. Spirit superior, caracter nobil, și desinteresat, fiu devotat cu toată ființa sa națiunii și bisericii sale, credincios tronului și patriei, el a cărmuit între împrejurări grele, aproape un pătrar de secol biserică sa, cu multă înțelepciune, cu o scrupuloasă iubire de dreptate, cu toată blândețea și abnegațiunea creștinească, ear în apărarea intereselor mult periclitare ale bisericii el a dovedit totdeauna și în momentele critice, bărbăție, demnitate și tact. Astfel fericitul în Domnul, și-a asigurat un loc neperit în inimile noastre ale tuturor, dar nu numai în inimile noastre, ci el și-a asigurat un loc distins, binemeritat, și în istoria bisericii.

Mai departe.

Negreșit prosperarea bisericii depinde de salutara conlucrare a tuturor factorilor ei, dar dintre aceștia fără îndoială factorul principal este totdeauna capul bisericii. El dă așa zicând direcțiunea întregii dezvoltări a vieții bisericesti; individualitatea sa determină în mare parte caracterul general al acestei dezvoltări, și spiritul lui devine spiritul dominant în biserică, . . . . . biserică este cel mai însemnat cel mai puternic

factor cultural al poporului nostru. Ei aparține cultura celor mai înalte interese ideale ale poporului nostru, cultura *intereselor religioase, morale, naționale și patriotice* și nu există putere pământească, care ar fi în stare să desvoalte în serviciul acestor bunuri ideale ale vieții, asupra întregii lui vieți, asupra întregii gândiri și simțiri a poporului nostru, asupra întregii lui vieți sufletești, o influență atât de adâncă, ca și biserică.

Această înaltă potență culturală a bisericii constituie deci propriamente valoarea neprețuibilă ce o are autonomia ei pentru popor și stat; căci biserică numai în deplina sa libertate, numai în deplina posesiune a autonomiei sale este în stare să îplinească în deplină măsură divină sa misiune culturală, spre fericirea poporului și a patriei.

Și în adevăr fericiți ne putem numi putând constata faptul, că principiile fundamentale ale acestei autonomii sunt pe deplin, în modul cel mai perfect, acomodare înaltei misiuni culturale a bisericii.

Ca o piramidă puternică, pe baze largi, așa se ridică organismul acestei autonomii, pe bazele cele noi ale sinodalității în treptata sa clădire, și spiritul patriarchal, încălzește întreg acest organism de jos până sus, în culmea sa. Clerul și poporul, preoți și mireni, stau pe toate punctele în contactul cel mai intim unii cu alții și prin neconținută cooperare a acestor două elemente constitutive ale bisericii decurge întregul ei proces vital. În această autonomie vedem spiritul modern democratic cu spiritul vechiu creștinesc, patriarchal, spiritul libertății cu spiritul autorității, spiritul progresului pe toate terețele cu spiritul unui conservatism înțepenit în toate așezămintele nestrămutare ale bisericii, aici vedem toate aceste principii și direcțiuni, la aparență atât de contrarie, într'o legătură atât de fericită cum ea mai fericită nici că s'ar putea închipui, și cum ea de fapt, nu se poate afla la nici o biserică.

În acest armonios organism al autonomiei se razimă deci înalta potență culturală a bisericii.

Și dacă la contemplarea acestei autonomii de o parte involuntar ni se îmbulzesc cuvinte de grațitudine în graiul nostru, cuvinte de grațitudine, cum le auzirăm din graiul P. S. Tale, cuvinte de grațitudine pentru immortalul și genialul întemeietor al străvechei noastre metropolii și a autonomiei ei, cuvinte de grațitudine și pentru acei bărbați de stat, conduși de un patriotism luminat, la al căror îndemn s'a înarticulat în legea țării restabilirea și autonomia metropoliei noastre; — atunci de altă parte ni se impune tot atât de involuntar totodată și marele adevăr, care nicăiri și nici când n'ar trebui să se piardă din vedere, că nimenea nu poate păcătu în contra bisericii și așezămintelor ei nestrămutare, în contra libertăților și drepturilor autonome garantate prin lege, fără a păcătu și în contra intereselor vitale înseși ale patriei.

Astfel pătruns de sublima, cereasca misiune culturală a bisericii, astfel pătruns de neprețuibilă importanță a autonomiei pentru biserică, congresul nu poate lipsi a sta la înălțimea chemării sale, când vorba e de exercitarea unui drept cardinal al acestei autonomii.

Am dat aceste juste așteptări de oameni și de așezăminte, accentuate de un bărbat providențial al românilor, care

a fost genialul Alexandru Mocsonyi, care a lucrat la alcătuirea statutului organic și la aplicarea lui.

Cuvintele acestea au fost rostite în zile mari, când sub conducerea episcopului din Arad, de atunci, Ioan Mețianu, congresul era chemat să aleagă mitropolit.

Azi trecem prin zile mari, tocmai acuma se desbate în Sinaia trecerea noastră și intrarea în Marea biserică ortodoxă din România mare.

## Consfătuirea bisericescă de la Mănăstirea Sinaia

Din loc competent ni se dă spre publicare următorul comunicat oficial:

Din inițiativa In. P. Sf. Sale Părintelui Mitropolit Pimen al Moldovei și Suceavei și Președinte al Sf. Sinod, în înțelegere cu Dl. Ministru de culte al guvernului central, Dr. C. Angelescu, a avut loc la Sinaia o consfătuire de frunțași ai bisericii din toate provinciile românești — clerici și mireni — și după discuțiunile urmate s'a convenit asupra următoarelor principii:

1. Să se decreteze unificarea ierarhică și canonică a bisericilor ortodoxe române din toate provinciile alipite patriei mame și anume să se înceapă această lucrare cu forul suprem de conducere bisericescă, cu Sf. Sinod.

2. În virtutea acestui principiu de reîntregire, la cea mai apropiată ședință a Sf. Sinod, să fie convocați, ca membri de drept istoric și canonic ai acestei înalte corporațiuni, *toți ierarhii bisericii ortodoxe române* din provinciile României întregite.

3. În lucrarea de organizare bisericescă pe baze canonice și autonome, din punct de vedere reprezentativ, administrativ, legislativ și judecătoresc, se ia ca punct de plecare pentru desbateri, Statutul organic al Metropoliei ortodoxe române din Transilvania.

4. În scopul acesta, textul «Statutului organic» se va trimite autorităților bisericesti din toate provinciile spre studiu amănunțit și spre a indica toate modificările, pe care le vor afla de trebuință, având să-și înainteze fiecare proiectele sale, care vor forma obiectul de desbatere al unei viitoare consfătuiri.

Sinaia, la 25 Iunie anul 1919.

## Din trecutul nostru bisericesc

Intâmplările se succedea azi în fuga automobilului și în sburatul aeroplanului.

Trecem pe lângă și peste turnurile bisericuțelor noastre, fără a mai putea privi și în interiorul lor. Au fost ele lăcașuri sfinte, unde se aduna poporul în zilele de grele cercări ale persecuțiilor din veacurile trecute, ascultau cu evlavie sfintele slujbe și admirau scenele zugrăvite pe pereți de pictori modești, cari au murit cu sufletul liniștit, că au lucrat și ei pentru înfrumșetarea Casei Domnului.

Bisericuțele din bătrâni au multe asemenea icoane vechi, și multe inscripții de interes, care gravate în pictură, altele tăiate în lemn, așteaptă descifrarea.

Puținele momente libere, ce mi-au rămas după lucrările de cancelarie, de gazetar, și de agonisitor pentru traiul familiei, mi le-am dedicat de mult adunării de date, despre cărțile din bisericile noastre, despre adunarea de date despre Antimise, ajungând cu notițele mele până la anul 1680 cu mitropolitul Iosif Budai.

Sper că dacă mă va mai ținea Dumnezeu, le voi putea scoate la lumină întru mărirea lui Dumnezeu, și spre lauda preoțimii noastre, care m'a ajutat la culegerea lor.

Daui aici o inscripție dela biserica din Nucșoara, tractul Hațegului, trimisă de parohul Ioachim Cerbiceanu, care servește la acea sfântă biserică de 46 de ani, și care și-a dat multă osteneală până o a desemnat-o:

Anul 1779, Septevre zile 27

Valuri multe ridică furtuna pe mare  
Mai vărtos gândul omului întru lucrarea ce are.  
Nu atâta grija și frica începutului,  
Cât grija și primeșdia sfârșitului.  
Fie ce început de folos nevoia-l arată,  
Iar sfârșitul a tot lucrul ia plată.  
Lăudată hie a lui Dumnezeu putere,  
Care după început a și săvârșire.  
Și popa Simeon cu a sa zugrăvire  
Dă lui Hs laudă și mărire.

Inscripții de acestea mai sânt pe la bisericuțele noastre.

Trăim zile mari, se vor ridica biserici nouă spre mărirea lui Dumnezeu, căci evlavie tot a mai rămas la poporul nostru vor dispărea bisericuțele noastre, și cu ele și multe însemnări din timpurile trecute.

Preoțimea noastră va face bine, dacă va decopia și va trimite aici la consistor asemenea lucruri vechi.

Noi le vom descifra, și le vom conserva pentru viitor, ca monumente vechi despre evlavia și suferințele poporului nostru.

Sibiu, 15 Iunie, 1919.

Matei Voileanu, ases. cons.

## Școala românească din Basarabia

Învățătorul basarabean, Ioan Barcaru, scrie în Sfatul Țării:

E bine, cred, acum la finele anului școlar să aruncăm o scurtă privire asupra împrejurărilor, în care anul trecut școala din Basarabia a funcționat, ca să vedem apoi dacă am ajuns la rezultatele, care le așteptam.

Dacă facem acest lucru, ni se înfățișează școala c'un șir de neajunsuri în cale, peste care a trebuit să trecă. Și aceste neajunsuri nimănui nu-i sânt mai cunoscute ca învățătorului, care în cursul anului a avut mereu a se lupta cu dănsule.

Prezentându-se la posturi după cursurile pedagogice, mulți din învățători au găsit școlile

în starea cea mai mizerabilă: localurile murdare, ușile și geamurile stricate, băncile și scaunele dărâmate, căci zemstvele cari și luaseră sarcina de-a îngriji de școli, n'au făcut nimic pentru a înlătura acest neajuns.

Părinții, la început puși la cale de răuvoitorii neamului, cereau dela învățător ca lecțiile să se țină în rusește, sau cel puțin în rusește și românește paralel. Nu știu dacă pretutindeni în Basarabia la început astfel au stat lucrurile, dar în satele așezate pe Prut, unde moldovenii în timp de 106 ani mereu au venit în atingere cu grânicerii ruși și unde sânt opoșiți atât de mulți străini, așa a fost.

Dacă la toate acestea mai adăogim și lipsa de cărți, pe care la început am îndurat-o, vedem că anul trecut școala a funcționat într-o situație din cele mai grele.

La ce rezultate am ajuns acuma, la sfârșitul anului? Cu toate neajunsurile, peste care am avut a trece, am dobândit rezultate, la care nici nu ne așteptam.

Copiii, într'un an, au căpătat atâta știință, cât nu puteau dobândi nici în 2—3 ani de școală rusească. La sfârșitul anului, nici nu-ți venea a crede, că copiii, cari îți mângăie auzul cu cântece plăcute naționale și poezii mândre, frumos recitate, sânt acei, cari la începutul anului spuneau sau că nu știu nimic, sau că știu numai literele.

Părinții, cari cu ocazia asistării la cercurile culturale și la serbările ce s'au dat la multe școli, au avut prilejul să vadă ce roade frumoase trag copiii lor dela școala românească, acuma nu numai că nu cer școală străină, dar sânt pe deplin mulțumiți cu cea națională și nu pot găsi cuvinte de mulțumire pentru cei, prin a căror muncă au dobândit această școală.

Și când ieșind în stradă și tânăr și bătrân te întrebau:

«Dle învățător, când o să mai faceți serbare?» te gândea: oare aceștia sânt aceia, cari la început cereau școală străină?

Da, sânt aceștia, însă părerile lor despre școala națională s'au schimbat cu totul. Și dacă, într'un an plin de neajunsuri, școala națională ni-a dat roade atât de bogate, atunci ce ne făgăduiește ea pe viitor, când aceste neajunsuri nu vor mai avea loc?

## P. P. Carp

Despre șeful conservatorilor scrie Dacia:  
Nu mai este.

Telegraful ni-a adus abia ieri scurta știre despre moartea castelanului dela Țibănești, dar P. P. Carp nu mai era demult.

În ordinea politică internă și externă răposatul octogenar fusese reprezentantul demn și strălucit al unui trecut care s'a sfârșit. Partizanul teoriei omului providență, a supra-omului teoriilor germane, P. Carp era menit să fie un stăpânitor bun, un tiran cu înclinațiuni părintești pentru cei aflați sub oblăduirea lui și, desigur, dacă toți cei unși să conducă soarta popoarelor ar putea avea mintea luminată și sufletul bun al castelanului dela Țibănești, democrația în vorbe și în fapte ar fi o nevoie cu mult mai puțin resimțită în omenirea întreagă.

Ear dacă toți acei cari l-au înconjurat adesea cu un respect și o dragoste nesinceră și l-au urmat cu o înțelegere redusă, dacă toți aceia ar fi fost capabili să se ridice până la înălțimea de gândire și simțirea a șefului lor, până la corectitudinea, sinceritatea și dezinteresul credințelor și acțiunilor lui, desigur că P. Carp ar fi putut face mult mai mult decât a făcut pentru țara lui, care a avut nevoie de oameni.

Fiindcă n'a putut avea oameni cari să-i înlesnească puțința de a lucra așa cum înțelegea el, Petre Carp a fost toată viața un izolat, un uriaș izolat.

De aceea dintr'o viață politică lungă nu rămâne pe urma lui decât o pildă strălucitoare de corectitudine și intransigență, fără efecte în mediul social în care s'a produs.

Și tot de aceea cercetătorul viitor al vieții noastre publice va constata cu surprindere că oameni cu mult inferiori, sub toate raporturile lui P. Carp, au lăsat pe urma lor o operă socială și politică mult mai mare.

Intransigent până la îndărătnicie, în politica externă el a rămas consecvent părerilor care alcătuiau oarecum un întreg, un crez de

politică internă și externă de aplicat României. Și până 'n ultimele clipe Carp a rămas stăpânit de credința lor și, neîncrezător ochilor, și-a urmărit mai departe gândul în izolarea lui superbă.

În împrejurările de astăzi P. P. Carp s'ar putea spune că a murit prea târziu, căci prea mult s'au desfășurat evenimentele ca să-i accentueze, desigur și pentru proprii săi ochi, grozava izolare în care se găsea.

În politica internațională ca și în cea internă, întregul sistem al politicii carpiste, produs al calculului și al rațiunii reci, s'a prăbușit sub lovitura unor elemente necunoscute și de neprevăzut.

Din tot nu rămâne decât un simbol și o amintire: caracterul de granit al lui P. Carp.

Și în România cea nouă, unde ne vor trebui caractere, amintirea lui va putea fi păstrată cu pietate.

## Extras din ordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei cari fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comenta, în orice chip, știri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de război.

## CONVOCARE

D-nii membri ai comitetului «Uniunii profesorilor români din Ardeal, Bănat și părțile ungurene» sânt invitați la ședință pe ziua de Sâmbătă, 5 Iulie n., la orele 10 a. m., în birourile «Asociațiunii» din Sibiu.

Obiectele:

1. Representarea Uniunii la congresul corpului didactic din întreagă România, ce se va ține în Iași, în zilele de 12—14 Iulie a. c.

2. Adresa profesorilor brașoveni în chestia salarizării.

3. Alte obiecte, în cadrele cercului de competență al Uniunii.

Sibiu, 26 Iunie n. 1919.

Andrei Bârseanu  
prezidentul Uniunii profesorilor.

## Cursuri organizate de resortul cultelor

Seria cursurilor organizate de resortul cultelor în vederea trebuințelor școlare dela toamnă a început. La 15 Iunie s'a deschis la Cluj cursul pentru pregătirea de profesori de liceu, școli normale, comerciale și civile. 500 de ascultători urmează aceste cursuri. Lecțiile le predau 32 profesori din toate provinciile românești (majoritate din vechiul regat). Tot acolo s'a deschis și cursul pentru pregătirea profesorilor de muzică. Asemenea și un curs pentru studenții ce vor să învețe limba engleză și franceză, în vederea continuării studiilor la școlile superioare din apus.

La 29 Iunie s'au deschis cursurile pentru învățători-ajutori la Săliște. Sânt înscriși peste 200 de inși. Corpul didactic e alcătuit deosemea din elemente de aici și din România veche.

La 1 Iulie se deschid cursurile de completare pentru învățătorii români dela școlile de stat din nordul Transilvaniei, la Baia-mare, Oradea-mare. La ambele aceste cursuri s'au înscris până acum aproximativ la 250 învățători.

Atât la Oradea-Mare cât și la Baia-Mare, pe lângă profesorii ardeleni, funcționează și câte 5 profesori din România veche. Scopul acestor cursuri este introducerea învățătorilor în cunoașterea cât mai temeinică a limbii și literaturii române, istoriei și geografiei, a României întregite, a muzicii noastre naționale și a problemelor nouă pe care au să le servească școala de stat românească, ce începe la toamnă. În legătură cu aceste cursuri funcționează și câte o școală de aplicație condusă de învățători din România.

Tot la 1 Iulie încep la Brașov cursurile pentru pregătirea conducătoarelor pentru grădinițele de copii. S'au înscris până acuma vreo 80 ascultătoare.

În afară de pregătirile ce le-a luat resortul cultelor în vederea trebuințelor școlii românești, s'au luat măsuri și pentru satisfacerea trebuințelor și celorlalte naționalități conlocuitoare, potrivit situației schimbate. Astfel la 1 Iulie se vor deschide în Sibiu trei serii de cursuri pentru profesorii de celelalte naționalități, și anume:

1. Un curs pentru profesorii sași.
2. Un curs pentru profesorii dela școlile secundare confesionale ungurești și
3. Un curs pentru profesoarele dela școlile de călugărițe catolice. La aceste cursuri se vor preda lecții de istorie și geografie și de limba și literatura românească. Lecțiile se dau în limba germană, respective maghiară de către profesori români ardeleni. Toți cursiștii sânt întreținuți pe cheltuielile statului.

Liceul din Petroșeni se va preface în viitor în liceu tehnic, corespunzător nevoilor speciale ale regiunii respective. (B. P.)

## Consfătuirea

### religioasă dela Sinaia

Se anunță din București:

La ședința ținută la Sinaia au asistat Episcopul Miron Cristea, mitropolitul Pimen al Moldovei și dnii miniștri Dr. C. Angelescu, V. Goldiș și Inuleț.

La discuțiile principale s'a ajuns la concluzia că biserica ortodoxă va trebui să aibă o situație predominantă și'n statul mărit.

Va trebui să fie o adunare supremă Sinodul, dar în consistorii și administrația bisericească poporului i se va da o largă participare pe calea alegerilor, după principiile lui Șaguna.

Aceste discuții continuă.

## Taxele medicilor din Sibiu

În adunarea generală a reuniunii medicilor ținută la 18 Iunie 1919 s'au stabilit următoarele onorarii pentru medici:

1. Pentru o consultațiune în ora de ordinațiune a medicului sânt a se plăti cel puțin 10 coroane. Pentru o vizită la casa bolnavului, ziua, cel puțin 20 Cor., noaptea cel puțin 40 Cor. Când un tratament reclamă mai mult de 10 vizite, pentru celelalte vizite se admite o reducere a taxei până la cel puțin 10 Cor. pentru fiecare vizită. Dacă la o vizită se prezintă mai mulți bolnavi pentru consultare, atunci pentru fiecare e a se plăti o taxă de minimum 10 Cor.
2. Pentru un consiliu este a se plăti atât medicului consilier, cât și medicului curant cel puțin 40 Cor. Dacă însă consiliul se ține la dorința medicului curant, acesta primește taxa care îi compete pentru o vizită.
3. Taxa pentru atestatele ce se scriu în ore de consultațiune, este dela 20 Cor. în sus.
4. Pentru o vaccinare în ora de consultațiune e de a se plăti cel puțin 20 Cor.
5. Pentru certificate scrise pe seama societăților de asigurare este a se plăti 60 cor. cu analiza urinei, și 45 cor. fără analiza urinei. Dacă se cere vizitarea la locuința celui ce doarește a se asigura, atunci e de a se solvi și taxa pentru vizită.
6. Onorariul unui medic de casă se stabilește pentru viitor cu minimum 100 cor. de persoană, dar nu mai puțin de 400 cor. anual. La contracte vechi onorariul anual se poate stabili fără considerare la numărul membrilor familiei, dar cu cel puțin 400 cor.

7. La cercetarea bolnavilor la țară sânt de a se plăti pentru fiecare kilometru parcurs minimum 5 cor. însă și pentru depărțări mai mici de 8 kilometri cel puțin 40 cor.

8. Taxele pentru cercetări chimice microscopice bacteriologice, precum și alte cercetări ce cad în cadrul unui specialist nu se cuprind în aceste taxe.

9. Incunoștințarea despre aceste schimbări ale taxelor medicale se face și pentru societățile de asigurare numai pe calea aceasta.

Taxele acestea intră în vigoare cu 1 Iulie 1919.

## Știrile zilei

**Membru de onoare la Societatea Regală Română de Geografie.** Societatea Regală Română de Geografie, al cărei Președinte și august protector este *Majestatea Sa Regele Ferdinand I*, luând în deapropoie băgare de samă, în adunarea sa generală din 16 Iunie a. c. meritele binecunoscute ale Prea Sfinției Sale Dlui Episcop Dr. *Miron Cristea* și activitatea dezvoltată de Prea Sfinția Sa, în favoarea întregirii neamului românesc, l-a aclamat în unanimitate membru de onoare al ei, în temeiul art. 8 din Statutele sale.

**Albumul comemorativ.** Comitetul delegației de doamne a sosit la Debrețin și a predat albumul dlui general *Moșoi* în fața ofițerilor dela comandament. După-ce doamna *Bârseanu* și doamna *Tordășanu*, în cuvinte pline de însuflețire, au salutată pe general în numele femeilor din întreg Ardealul preaslăvind faptele glorioase ale generalului Moșoi. Dna Bârseanu a predat albumul în uralele ofițerilor, cari aclamau pe general.

Dnele Bârseanu, Tordășanu și Dragomir au plecat cu două vagoane faină și bani la *Maramurăș*, pentru a împărți poporației sărace de acolo.

**Noul cabinet italian.** Noul minister este astfel compus: *Nitti*, președinția și internele; *Tittoni*, afacerile streine; *Luigi Rossi*, coloniile; *Mortara*, justiție; *Tedesco*, finanțe; contra amiralul *Secchi*, marină și interim la război; *Bacelli*, instrucțiunea publică; de *Vito*, lucrări publice și transporturi; *Visocchi*, agricultura; ing. *Dante Ferraris*, aprovizionarea; *Chimienti*, poșta și telegraf; *Cesare Nava*, ministerul pământurilor eliberate.

**Pacea cu Germania.** Din Paris se telegrafează: Luni seara delegația germană a remis secretarului general al conferinței de pace o notă, în care se declară, că Germania, cedând forței, semnează tratatul de pace.

**Dela Săliște.** Duminecă, în 29 Iunie, s'au deschis în mod solemn cursurile pentru învățători-ajutori în prezența dlui Valeriu Branisce, șeful resortului de culte și instrucțiune, și a dnilor secretari generali *O. Ghibu* și *I. Lupaș*.

**Fruntași unguri din Cluj arestați.** Din Cluj se anunță, că 22 fruntași unguri au fost arestați Vineri, bănuindu-se că au legături cu suma de 6 milioane de coroane dispărute dela banca *Erdéyi Bank*. Această bancă primise adecă dela guvernul maghiar câteva milioane să le distribuie între funcționarii cari refuză depunerea jurământului de credință noului stat român.

**Deputațiune de slovaci în Sibiu.** Joi s'a prezentat la președintele Consiliului dirigent o deputațiune a slovacilor din Bichiș-Ciaba și Szarvas, cu un memoriu în care cer ca aceste orașe cu teritoriile lor să fie anexate la teritoriul României.

**Pentru Bănat.** Impotriva sfâșierii Bănatului s'au ținut impunătoare adunări de popor în: Orăștie, Turda, Făgăraș, Bistrița, Maramurăș, Năsăud, Careii Mari, Crișinău și în multe alte centre. La Reghin, Bistrița etc. unde se găsesc și neromâni, au participat la întruniri și au protestat împotriva îmbucătățirii Bănatului și sașii.

**La catedre universitare din Cluj.** La 30 Iunie a expirat termenul pentru intrarea cererilor de concurs pentru catedrele universitare din Cluj.

**Repatrierea românilor.** Scrie Patria: În chestia repatrierii sutelor de mii de români din America, Anglia, Norvegia, Spania, Rusia etc. s'a ținut Joi în biroul «Asociațiunii» o ședință, discutându-se modalitățile repatrierii și a creării unui fond spre scopul acesta. Dl prof. G. Precup a propus să se facă *propagandă* intensivă prin presă și pe cale particulară pentru adunarea fondului necesar. Ca primii au contribuit la acest fond: Ing. Blășian 1000 cor., prof. G. Precup 200 cor., Dr. I. Cl. Juga 200 cor., Iuliu Pop 100 cor. Totodată s'a ales o comisie de propagandă constatătoare din d-nii: Dr. Ion Bunea G. Precup, Ing. E. Muntean, Ing. Blășian, Dr. I. Cl. Juga, A. P. Bănuț, Radu Dragnea, și domnul Iuliu Pop. Ziarele românești sânt rugate a face propagandă pentru acest scop atât de important.

**Crai Nou.** A apărut Nr. 10—11 al excelentei reviste sibiene *Crai Nou* cu următorul sumar bogat și interesant: Arhangel și Găde de *I. U. Soricu*, Ceas rar de *Lucian Costin*, Pasăre Rănită de căpitan aviator *I. Peneș*, Lanul copt de *Lermontov*, Caporalul Bercu de *N. Cibin*, Conferința dlui Ghibănescu. Închinare, Amintire, poezii de *I. U. Soricu*, File rupte de *M. Văleanu*. Apel către Academie de *Mișu Barbă*. Însemnări, Cronică etc. Prețul unui număr un leu.

**Pedepse meritate.** Pretorul Comandamentului Zonei de Supraveghere, în ședința de la 14 Iunie 1919, a condamnat pe indivizii mai jos notați pentru diferite abateri, după cum urmează: 1. Silay Béni, din Kercea, o lună închisoare, pentru că a răspândit știri false despre M. S. Regele. 2. Botár Gașpar, Gherla, un an închisoare, pentru că, în calitate de *preot catolic*, a ținut în biserică o predică tendențioasă.

**Contribuiri la fondul jertfelor liniei de demarcație.** Din trecut . . . . Cor. 541,476'65

Col. Comuna Grid . . . . .	42'40
" " Veneția de jos. . . . .	119'—
" " Veneția de sus. . . . .	74'—
" " Comana de sus . . . . .	50'—
" " Comana de jos . . . . .	161'—
" " Cuciulata . . . . .	128'—
Col. Comuna Cașolț . . . . .	183'—
Dr. N. Ittu, medic, Sibiu . . . . .	100'—
Col. Comuna Țințari . . . . .	200'—
Prin Red. Patria; Ziatul «Patria» «Renașterea Română» . . . . .	200'—
dl Dr. A. Lazar . . . . .	200'—
N. N. . . . .	200'—
I. Olariu, Marga . . . . .	500'—
Dr. Virgil Cioban . . . . .	100'—
N. N. . . . .	320'—
Col. Comuna, Slămnice . . . . .	24'—
Venitul concertului din Jdioara, Jud. C. Severin . . . . .	50'—
Col. școlilor civ. de stat, Sibiu Prin «Renașterea Română» dl Emil Păcală, preot, Satulung . . . . .	170'—
Col. Comuna Certege . . . . .	100'—
dna M. Cioltoș, Cizmăndru . . . . .	30'—
Văd. M. Serb, Arad în loc de cunună . . . . .	100'—
Petru Nemoian . . . . .	10'—
Col. Comuna Cristur . . . . .	266'—
Emil și Juliana Tisca, Năsăud . . . . .	100'—
Ofițerii și subof. de admin. Reg. 90 Sibiu . . . . .	280'—
Venitul unei petreceri, Săliște. . . . .	100'—

Total Cor. 545,609'05  
Enea Hocman, cassier.

## Teatre în Sibiu

**Cinematograful Orașului.** Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Marți: *In vraja măștei de mort*, piesă extraordinară în 4 acte. Cu suplimente. Titluri românești.

Inceputul la ora: 9 seara.

**Cinematograful Apollo.** Strada Schevis, Directoară: Dna Emil Toth.

Marți și Miercuri: *Parsifal*, dramă în 4 acte. Inceputul la ora: 9 seara.

Nr. 3659/1919 Plen.

## CONCURS

În temeiul concludului sinodal Nr. 42 din anul curent și al Testamentului fericitului Ioan Popp, fost protonotar în Oradea-mare, prin aceasta se publică pentru două burse de câte Lei 600 — *concurs* cu termen până la 1 August 1919 st. n., anume pentru studenți universitari din fundațiunea «Ioan Popp».

Concurenții au să dovedească:

1. Că sunt români și aparțin mitropoliei greco-orientale române din Ardeal, Ungaria și Bănăt.

2. Că părinții lor nu au avere ca să-i poată susține la universitate din averea proprie.

3. Că au purtare morală bună și au făcut în studii progres bun, ceea ce vor dovedi cu atestat de maturitate, respective cei înscriși la universitate cu *indexul*.

Preferiți vor fi cei ce studiază facultatea teologică ori filosofică, respective se vor înscrie la una din acele facultăți.

Între condiții egale vor fi considerați cei înrudiți cu fundatoarele din familia Popp din Ponor și Bulzan din Fechetău, cum și în linia a doua cei din județul Biharea.

Petițiile, întrate după termen, nu vor fi considerate.

Sibiu, 3/16 Iunie 1919.

Consistorul Arhidiecezan.

Nr. 48/1918.

(154) 2—2

## Licitațiune

Biserica ort. rom. din Căpâlna, tractul Sebeșului, vinde prin licitațiune publică 59 (cinczeci și nouă) jugăre pădure de stejar. Licitațiunea se va ține în 29 Iunie (12 Iulie) a. c., la 2 ore p. m. în sala școlii confesionale din loc. Prețul strigării 35.350 cor. Condițiile se pot vedea la oficiul parohial. Ceice voiesc a lua parte la licitație, trebuie să depună la epitropia parohială înainte de a începe licitațiunea 10% a prețului strigării.

Căpâlna, din ședința comitetului parohial, ținută la 9/22 Iunie 1919.

Ioan Moga,  
prezident.

Parteniu Colhon,  
adm. par.

Nr. 3428/1919

(153) 3—3

## Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Vința, din protopresbiteratul Lupșa, după ce la concursurile I—II nu s'a anunțat nici un concurent, în conformitate cu concludul Sinodului arhidiecezan Nr. 55 din 1911 se publică nou concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Concursele înzestrate cu documentele cerute se trimit în termenul deschis Consistoriului arhidiecezan; iar concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii — se vor înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. a oficia și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc la 28 Mai 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Nr 111/1919 Prot.

(143) 3—3

## Concurs repetit

Parohia de cl. II. Rodbav, protopresbiteratul Agnitei, declarându-se vacantă prin rezoluțiunea Preaveneratului Consistor Arhidiecezan dela 1 Iulie a. c. Nr. 7446 Bis., pentru întregirea ei, în senzul ordinului consistorial din 19 Martie a. c. Nr. 2198 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor de stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele necesare, să se înainteze subscrisului în termenul sus indicat.

Concurenții, după prealabila încuviințare a protopresbiterului, să se prezente în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserica din parohie spre a cânta și predică, eventual și celebra.

Agnita, în 5/18 Mai 1919.

În conțelegere cu comitetul parohial:

Ioachim Muntean  
protopop

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

## Cântece

pentru voce și piano de Emil Monția.

## I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

## II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vârfuri, de Eminescu.
7. Somnoroasă pasărea, Eminescu.
8. După ce atâta vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă lelișoară, \*\*

Prețul 5 lei = 10 coroane.

## III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopții Eminescu.
12. Strigă lelea din grădină, \*\*
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade \*\*

Prețul 5 lei = 10 coroane.

::: Expedată recomandat, porto postal 40 fil. :::

## În „Biblioteca meseriașilor români”

au apărut:

- Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60
- Nr. 2. L. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca —50
- Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru ceice voiesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu F. Berceanu —60
- Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovina n'a învățat și umblă la lasurat, sau Vlăduțul mamei —40
- Nr. 5. Iulia Crisan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale —60
- Nr. 6. Victor Tordășianu: Agoniseala bănească a „Reuniunii sodailor români din Sibiu” în timp de 20 ani. Dare de seamă 1:20

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Localurile oficiilor stăpanirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație și comunicație* Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul *cultelor și instrucțiunii publice*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturii*: Strada Fabini, pavilionul oșteresc în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala cadeților, et. I

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-a, et. II

Res. de *codificare*: Strada Schevis 3-a, et. I

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. *ocrotirii sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadeților.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. *agricultură, p. finanțe*: Școala cadeților, et. II.

Secr. p. *ocrot-sociale*: Strada Friedenfels 16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, *Secția Organizării* 6—7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială; Strada Ciznădiei 4, et. II

*Contabilitatea* Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte și instr. publică*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presei*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et.

Res. armatei și siguranței publice, *biroul de informațiuni*: Strada Honterus 17.

## Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu”

- Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K —24
- ” 2. Trifoiul, de Eugen Brote . —24
- ” 3. Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa . . . . . —24
- ” 4. Legea veterinară, de Inv. Muntean . . . . . —80
- ” 5. Însotirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote . 1:60
- ” 6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu . . . . . —70
- ” 9. Povete pentru stăpîrea gândacilor de Maiu . . . . . —10
- ” 10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii . . . . . —
- ” 11. Povete pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii . . . . . —10
- ” 12. Scurtă povățuire la stăpîrea șoarecilor de câmp . . . . . —10
- ” 13. Cum să îmblățim orzul de bere . . . . . —18
- ” 14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător . . . . . —70
- ” 15. Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text . 1:50
- ” 16. Cavinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor . . . . . —20
- ” 17. Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern . . . . . —10
- ” 18. D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș . . . . . —25
- ” 19. Câteva rele încuibate în poroșiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic . . . . . —30
- ” 20. Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială . . . . . —20